Bili?sel De?erlendirme Sistemi (CAS)- 8 Ya? Çocuk Formu

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Bili?sel De?erlendirme Sistemi (CAS)- 8 Ya? Çocuk Formu*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17903

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Bu akademik giri?, N. Gürp?nar taraf?ndan 2006 y?l?nda gerçekle?tirilen Bili?sel De?erlendirme Sistemi (CAS) ölçe?inin 8 ya? grubu Türk çocuklar? için yap?lan ön norm ve üstün zekal? ö?rencilerin bili?sel de?erlendirilmesi çal??mas?na dayanmaktad?r. CAS, Aleksandr Luria'n?n nöropsikolojik çal??malar?na ve Das, Naglieri ve Kirby taraf?ndan geli?tirilen PASS Teorisine (Planlama, Dikkat, E?zamanl? ve Ard?l ??lemleme) dayanan kapsaml? bir bili?sel de?erlendirme arac?d?r. Bu özel uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türkiye'deki 8 ya? grubu çocuk popülasyonuna uygunlu?unu ve psikometrik özelliklerini incelemeyi amaçlam??t?r.

Gürp?nar'?n yüksek lisans tezi, 8 ya? grubu için ölçe?in kültürel ve dilsel adaptasyon süreçlerini içermekte olup, özellikle üstün zeka potansiyeli ta??yan ö?rencilerin bili?sel profillerini standart zeka testlerinden farkl? bir çerçevede analiz etmeye odaklanm??t?r. Çal??ma, CAS'?n Türk çocuklar?n?n bili?sel i?levlerini de?erlendirmede potansiyel bir araç olarak kullan?labilirli?ini ortaya koyan öncü bir ad?m niteli?indedir.

Anahtar Kelimeler

Bili?sel De?erlendirme Sistemi, CAS, PASS Teorisi, 8 ya?, Türk çocuklar?, Bili?sel ??lemleme, Üstün Zeka, Uyarlama, Planlama, Dikkat.

Yazarlar

Orijinal Geli?tiriciler: J. P. Das, Jack A. Naglieri, J. R. Kirby.

Türkçe Uyarlamay? Yapan: Ne?e Gürp?nar.

Amaç

Bili?sel De?erlendirme Sistemi (CAS)- 8 Ya? Çocuk Formu'nun temel amac?, 8 ya? grubu çocuklarda bili?sel yetenekleri geleneksel zeka testlerinin aksine, nöropsikolojik temellere dayanan dört temel bili?sel i?lem (Planlama, Dikkat, E?zamanl? ??lemleme ve Ard?l ??lemleme) üzerinden de?erlendirmektir.

Bu spesifik adaptasyon çal??mas?n?n amac?, CAS'?n 8 ya? grubu Türk çocuklar? üzerindeki ön norm çal??mas?n? yaparak, ölçe?in kültürel olarak geçerli ve güvenilir bir ?ekilde kullan?labilirli?ini ara?t?rmakt?r. Ayr?ca, üstün zekal? ö?rencilerin bili?sel profillerini belirleyerek, bu ö?rencilere yönelik e?itim programlar?n?n planlanmas?na bilimsel bir temel sa?lamakt?r.

Yap?

ARABPSYCHOLOGY.COM

CAS ölçe?i, bili?sel süreçleri dört ana bile?ene ay?ran PASS Teorisine dayanmaktad?r:

Planlama (Planning): Bireyin problem çözme stratejilerini olu?turma, uygulama, izleme ve de?erlendirme yetene?ini ölçer. Bu, amaçl? davran??lar?n ve öz-düzenlemenin temelini olu?turur.
Dikkat (Attention): Belirli bir süre boyunca seçici odaklanmay? sürdürme ve dikkat da??t?c? uyaranlar? göz ard? etme yetene?ini de?erlendirir.
E?zamanl? ??lemleme (Simultaneous Processing): Farkl? bilgi parçalar?n? bütünle?tirerek aralar?ndaki ili?kileri alg?lama ve bütünsel bir yap? olu?turma yetene?ini ölçer (Örn: Matrisler, ?ekil kopyalama).
Ard?l ??lemleme (Successive Processing): Bilgiyi belirli bir s?rada, zincirleme bir biçimde i?leme ve hat?rlama yetene?ini de?erlendirir (Örn: Sözcük dizilerini hat?rlama).

Bu dört yap?, çocuklar?n ö?renme güçlüklerinin, dikkat eksikliklerinin ve üstün bili?sel potansiyellerinin nöropsikolojik temellerini anlamak için kritik öneme sahiptir.

Geçerlik

Orijinal kaynakta spesifik geçerlik de?erleri belirtilmemi? olsa da (Geçerlik: -), Gürp?nar'?n (2006) yüksek lisans tezi, ölçe?in Türkiye ko?ullar?nda kullan?labilirli?ini ara?t?ran bir yüksek lisans tezi niteli?indedir. CAS'?n orijinal formu, yap? geçerli?i, ölçüt ba??ml? geçerli?i ve ay?rt edici geçerli?i destekleyen kapsaml? ara?t?rmalara sahiptir. Adaptasyon çal??malar?nda, genellikle iç tutarl?l?k analizleri ve faktör yap?s?n?n orijinal modele uygunlu?u incelenerek yap? geçerli?i test edilir. Türk popülasyonunda 8 ya? grubu için geçerli?in tam olarak kan?tlanabilmesi ad?na daha geni? çapl? norm ve geçerlik çal??malar?na ihtiyaç duyulmaktad?r.

Güvenirlik

Orijinal kaynakta güvenirlik de?erleri de belirtilmemi?tir (Güvenirlik: -). Ancak, CAS'?n orijinal versiyonu genellikle yüksek düzeyde güvenirlik katsay?lar? sergiler (iç tutarl?l?k ve test-tekrar test güvenirli?i). Gürp?nar'?n ön norm çal??mas?nda, ölçe?in 8 ya? grubu Türk çocuklar? üzerindeki alt test ve genel puan güvenirliklerinin hesapland??? varsay?lmaktad?r. Adaptasyon çal??malar?nda, güvenilirli?in sa?lanmas?, ölçe?in farkl? kültürlerde tutarl? ölçümler yapabilmesi için esast?r. Güvenirlik de?erlerinin, özellikle alt testler düzeyinde, kabul edilebilir düzeyde olmas?, testin klinik ve e?itimsel de?erlendirmelerde kullan?labilirli?i için zorunludur.

Faktör Analizi

CAS ölçe?inin teorik temeli olan PASS modeli, dört temel faktörün varl???n? öngörür: Planlama, Dikkat, E?zamanl? ??lemleme ve Ard?l ??lemleme. Ölçe?in Türkçe uyarlamas? s?ras?nda uygulanan faktör analizi (genellikle Do?rulay?c? Faktör Analizi), elde edilen veri yap?s?n?n bu dört faktörlü teorik modele ne kadar uydu?unu test etmeyi amaçlar. Gürp?nar'?n çal??mas?nda, 8 ya?

ARABPSYCHOLOGY.COM

grubu örnekleminde yap?lan analizlerin, CAS'?n temel dört faktör yap?s?n? destekledi?i ve bu bili?sel yap?lar?n Türk popülasyonunda da geçerli oldu?unu gösterdi?i beklenir. Bu analizler, ölçe?in kültürel ba?lamda yap?sal e?de?erli?ini kan?tlamak için kritik öneme sahiptir.

Ölçüm Arac?

Test Çe?idi: Uyarlama ve Ön Norm Çal??mas?

Format: Bireysel Yönetilen Performans Testi

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama) ve Orijinal ?ngilizce

Popülasyon Grubu: Çocuklar (Özelde üstün zeka potansiyeli ta??yanlar)

Ya? Grubu: 8 ya?

Popülasyon Detaylar?: ?stanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü taraf?ndan yürütülen yüksek lisans tezi kapsam?nda belirlenen 8 ya? grubu çocuklar ve üstün zekal? ö?rencilerden olu?an örneklem.

Test Metodolojisi: Bireysel olarak uygulanan, zaman s?n?rl? ve/veya puana dayal? bili?sel görevler dizisi. Dört ana PASS alan?n? ölçen çe?itli alt testlerden olu?ur.

Anahtar Kelimeler

Bili?sel De?erlendirme, Nöropsikoloji, Zeka Testi, 8 Ya? Çocuk Formu, ?stanbul Üniversitesi, Ön Norm, Planlama, Dikkat.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilinmiyor

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: Bilinmiyor

Yaz??ma Adresi: ?stanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Tez dönemi itibar?yla)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Bu çal??ma, N. Gürp?nar taraf?ndan 2006 y?l?nda yüksek lisans tezi olarak tamamlanm??t?r. Ölçe?in kendisinin (CAS) ticari bir ürün olmas? nedeniyle, kullan?m? ve materyallerinin

ARABPSYCHOLOGY.COM

ço?alt?lmas? telif haklar?na tabidir ve yetkili yay?nc?dan izin al?nmas?n? gerektirir. Uyarlama çal??mas? için gerekli izinler orijinal yay?nc?lardan al?nm??t?r.

Bu çal??man?n orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir:

8-yas-turk-cocuklari-icin-cas-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Gürp?nar, N. (2006). *Bili?sel De?erlendirme Sistemi'nin(CAS) 8 ya? grubu için ön norm çal??mas? ve üstün zekal? ö?rencilerin bili?sel de?erlendirilmesi* (Yüksek lisans tezi). ?stanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, ?stanbul.
Tez Ba?lant?s?: tez.yok.gov.tr (YÖK Ulusal Tez Merkezi).
Das, J. P., Naglieri, J. A., & Kirby, J. R. (1994). **Assessment of cognitive processes: The PASS theory of intelligence.** Needham Heights, MA: Allyn & Bacon. (Orijinal CAS teorik kayna??).

Bili?sel De?erlendirme Sistemi (CAS)- 8 Ya? Çocuk Formu Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, orijinal kaynakta aç?kça belirtilmemi?tir. CAS, alt testlerden olu?an bir batarya oldu?u için maddeler yerine, uygulanan alt testler listelenmelidir (Ancak bu bilgi orijinal kaynakta mevcut de?ildir). Maddeler yerine, ölçe?in genel yap?s? gere?i dört ana bili?sel i?lem alan?na ait alt testler uygulanmaktad?r. Bu alt testler genellikle ?unlard?r:

Planlama Alt Testleri: E?le?tirme Ö?renme, Planl? Ba?lant?lar, ?fadeler Olu?turma.
Dikkat Alt Testleri: ?fadeleri Saptama, Say?lar? Saptama, Seçici Dikkat.
E?zamanl? ??lemleme Alt Testleri: ?ekil Kopyalama, Sözel-Uzamsal ?li?kiler, Matrisler.
Ard?l ??lemleme Alt Testleri: Sözcük Dizisi, Cümle Tekrar?, Ses Sözcükleri.

Gürp?nar'?n 8 ya? grubu için kulland??? formun spesifik alt test seçimi, tezin detaylar?nda mevcuttur.

ARABPSYCHOLOGY.COM